

Erzincan Masalları

Dr. Ruhi KARA

Ankara, 2024

ERZİNCAN MASALLARI

Dr. Ruhi KARA

Editör: Asuman ÖZKAN

Kapak ve İç Sayfa Resimleri: Melike BERKEM

ISBN: 978-625-6444-44-7

1. Baskı

Aralık, 2024 / Ankara

Matbaa, Satış, Yayınevi, Sertifika No: 46683

Grafiker®

Yayınları

Yayın No: 506

Web: grafikeryayin.com

Sayfa Tasarımı, Baskı ve Cilt

Grafiker®

Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık

Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

Oğuzlar Mahallesi

1396. Cadde No: 6/A

06520 Balgat-ANKARA

Tel : 0 312. 284 16 39

Faks : 0 312. 284 37 27

E-mail : grafikerpota@gmail.com

Web : grafikercm.tr

Kitabın hukuksal ve bilimsel sorumluluğu yazarına aittir.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	3
ÖNSÖZ	7
GİRİŞ	9
A. Masal Nedir?.....	9
B. Masallar Üzerine Yapılan İlmî Çalışmalar.....	11
1. Dünyada Yapılan Tıp ve Tasnif Çalışmaları.....	11
2. Türkiye’de yapılan Tasnif Çalışmaları.....	14
C. Erzincan Masalları üzerine Yapılan Çalışmalar	15
1. Kitaplar.....	16
2. Dergiler.....	17
3. Tezler.....	17
4. Arşivler.....	19

BİRİNCİ BÖLÜM

A. Erzincan Masallarının Derleme Şekli.....	21
B. Erzincan Masallarının Tip Yapısı.....	23
1. Tasnif.....	23
2. Masalların Tip Yapısı ve Özeti.....	25

İKİNCİ BÖLÜM

A. Erzincan Masallarının Motif Yapısı.....	77
B. Erzincan Masallarında Tesbit Edilen Motiflerin Motif Index Of Folk Literatüre’a Göre Tasnifi.....	79

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METİNLER	337
1.Serçe	337
2.Kara Böcek	343
3.Horoz	345
4.Peri Padişahının Kızı	347
5.Kırmızı Yanaklı Kız	354
6.Kül Kedisi	365
7.Sırma Saç	370
8.Balta Bıyık	378
9.Dinler Söylemez Sultan	384
10.Nekes Kardeş ile Cömert Kardeş	397
11.Tembel Ahmet	404
12.Anka Kuşu	406
13.Kara Kantoz	418
14.Karga Kız	429
15.Kurbağa	436
16.Üç Turunçlar	438
17.Gülmez Sultan	444
18.Sadullah	448
19.Şamdanım	457
20.Kara Kulak	460
21.Sünnet Olan Kız	472
22.Ahmet Bey	482
23.Bomba Üzümlü	486
24.Yılan Bey	492
25.Dul Kadının Keçisi	504
26.Yazılan Yazı Bozulmaz	506

27.Felek.....	509
28.Bicilo.....	518
29.Horozdan Korkan Adam.....	522
30.Ayşecik.....	526
31.Tık Tık Eden Kabakçık.....	534
32.Oduncu Hasan.....	538
33.Açıl Sofram Açıl.....	545
34.Bahtı Kara Kız.....	547
35.Er mi Gelsin Geç mi Gelsin.....	554
36.İncili Çadır.....	557
37.Gül bahar.....	562
38.Kılınca.....	567
39.Akıllı Kızın Tavuğu.....	572
40.Üç Kız Kardeş.....	577
41.Dilârem Cengi.....	580
42.Muradına Ermeyen Dilber.....	585
43.Şağlam Molla.....	589
44.Telli Senem.....	595
45.Yumurtacı.....	599
46.Sersem Mehmet.....	603
47.Sultan Mahmud.....	608
48.Akıllı Kardeş ile Deli Kardeş.....	611
49.Hiçinen Miç.....	614
50.Deli Kadın.....	618
51.Dürüst Hırsız.....	622
52.Üç Altın.....	626
53.Fakir Adamın İneği.....	629
54.Kalleş Adam.....	635

55.Keçelce.....	643
56.Hatan Kızım.....	654
57.Kızlar Babası.....	658
58.Hz. İsa.....	662
59.Arsız Kız.....	665
60.Bahtı Kara Gelin.....	673
61.Cadının Kızı.....	678
62.Çıtdan Kız.....	687
63.Vezir Aleaddin.....	693
64.Deliren Oğlan.....	703
65.Haşıl.....	707
66.Akıllı Kız.....	710
67.Sılık.....	713
68.Padişahın Oğlu.....	726
69.Kuyudaki Kadın.....	730
70.Çiftçi.....	349
SONUÇ.....	736
KAYNAK ŞAHİS BİLGİLERİ.....	739
SÖZLÜK.....	741
KAYNAKÇA.....	753

ÖN SÖZ

Halk kültürümüzün anlatmaya dayalı türlerinden olan masallarımız; Doğu Anadolu bölgesinde Erzurum, Gümüşhane, Elazığ, Kars, Malatya, Van illerinde derlenerek ilmî metotlara göre incelenmiştir. Bu çalışmalar akademik anlamda ilk defa Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi bünyesinde; Prof. Dr. Saim Sakaoğlu, Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu, Prof. Dr. Umay Günay tarafından ortaya konmuş ve gelecekte halkbilimcilere rehber olmuştur.

Halk kültüründe bir toplumun geleneklerini, göreneklerini, âdetlerini, inanışlarını, yaşayış tarzını görmek mümkündür. Kaybolmaya yüz tutmuş bu değerlerin yaşatılabilmesi ve gelecek kuşaklara aktarabilmesi için bir an önce derlenerek kayıt alınması gerekmektedir. Özellikle sözlü kültürde, bir bölgenin dil zenginliklerini sonraki nesillere aktarmada masalların rolü büyüktür. Erzincan ilimizin de masal külliyyatında önemli bir yeri vardır. Erzincan masalları sözlü geleneğimizin yoğun olarak yaşadığı ve muhafaza edildiği önemli bir halk kültürü merkezidir. Masallar konusunda şimdiye kadar Erzincan’da lisans çalışmaları yapılmış, ayrıca dil-ağız çalışmalarında ve folklor derlemelerinde örnek masal metinlerine yer verilmiştir. Bölge ile ilgili masalların derleme çalışmalarının tamamlanması ve ilmî metotlara göre incelenmesinde emekli öğretmen Mustafa Uçar’ın teşvik ve desteği olmuştur. Erzincan ve çevresinde yaşamakta olan sözlü anlatı türlerinden olan masalları, yerli ve yabancı akademik çalışmalardan istifade ederek ve ilmî metotlara göre inceleyerek 1996 yılında Doktora tezi olarak tamamladık. Aradan geçen yirmi sekiz yıl içerisinde masallar üzerine üniversitelerimizde yapılan araştırmaların da ciddi katkısıyla önemli artış gözlemlemekteyiz.

“Erzincan Masalları“ adını taşıyan bu çalışmamız, Önsöz ve Giriş dışında üç ana bölüm, Sonuç, Kaynak Şahıslar ve Kaynakçadan meydana gelmektedir.

Giriş bölümünde masallar hakkında yerli ve yabancı araştırmacıların görüşlerine yer verilmiş, masallar üzerine yapılan akademik çalışmalar tanıtılmıştır. Erzincan masalları üzerinde yapılan araştırmalar; kitaplar, tezler, dergiler, makaleler, arşivler ve bu çalışmalarda yer alan masalların sayıları tespit edilmiştir.

Birinci bölümde, “Erzincan masallarının derlenme şekli” ve sahada masal derlemeleriyle ilgili yapılan çalışmalar üzerinde durulmuştur. Erzincan masallarının tipleri tespit edilerek Eberhard-Boratav ve Aarne-Thompson kataloglarındaki tip numaraları ve masalların özetleri verilmiştir.

İkinci bölümde, Erzincan masallarının motif yapısı incelenerek, masallarda yer alan motifler Stith Thompson’un Motif Index of Folk Literature’de araştırılmış ve motif numaraları tespit edilmiştir. Bu bölümde, masalların incelenmesinden elde edilen yeni motifler ve yeni masal tipleri değerlendirilmiştir.

Üçüncü bölümde, bölgeden tespit edilen 70 masal metni, bölgenin ağız özelliği ile anlatıcıların cümle yapıları bozulmadan, Aarne-Thompson tasnifine bağlı kalınarak Eberhard-Boratav kataloğundaki konu tasnifine göre sıralanmıştır.

Sonuç bölümünde, çalışmanın genel bir değerlendirilmesi yapılmış, kaynak şahıslarla ilgili bilgilerin yer aldığı liste, sözlük ve istifade edilen eserler Kaynakça başlığı altında verilmiştir.

8

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde bana her konuda yardımcı olan, destek veren ve teşvik eden şimdi hayatta olmayan Prof. Dr. Bilge Seyidoğlu’na, Prof. Dr. Ali Berat Alptekin’e ve Mustafa Uçar’a rahmet diliyorum. Çalışmalarım ve araştırmalarım sırasında görüşlerinden faydalandığım Prof. Dr. Saim Sakaoğlu’na, Prof. Dr. Esmâ Şimşek’e ve Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Özçelik’e teşekkür ederim. Erzincan masallarının derlenmesinde öğretmen Davut Yılmaz’a, bize malzeme veren kaynak şahıslara, çalışmanın bilgisayar ortamına aktarımını gerçekleştiren Fevzi Sarıçiçek’e, bu çalışmaya destek veren ve editörlüğünü üstlenen Öğr. Gör. Asuman Özkan’a teşekkürlerimi sunuyorum.

Erzincan, Aralık 2024

Dr. Ruhi KARA

KAYNAK ŞAHİS BİLGİLERİ

Kaynak şahıs bilgileri; adı soyadı, doğum yeri, yaşı, eğitimi, masalı kimden dinlediği ve anlattığı masal numarası sırasıyla verilmiştir.

Ağca Çuhadar, Erzincan, 66 yaşında, okur-yazar değil, masalı annesinden dinlemiş, ev hanımı, masal 17 Eylül 1995 tarihinde derlenmiştir: 50.

Aysel Karaçay, Erzincan, 56 yaşında, ilkokul mezunu, masalı babaannesinden dinlemiş, ev hanımı, masal 17 Kasım 1992 tarihinde derlenmiştir: 1, 3, 5, 6, 12, 13, 14, 16, 18, 20, 21, 23, 24, 34, 37, 38, 39, 42, 43, 54, 56, 59, 62, 64.

Ayşe Açıkbaz, Erzincan, 26 yaşında, lise mezunu, masalı annesinden dinlemiş, ev hanımı, masal 5 Şubat 1994 tarihinde derlenmiştir: 47, 66.

Ayşe Ünal, Erzincan, 26 yaşında, lise mezunu, masalı annesinden dinlemiş, ev hanımı, masal 12 Haziran 1993 tarihinde derlenmiştir: 7.

Fatma Tanyıldızı, Erzincan, 96 yaşında, okur-yazar değil, masalı kimden dinlediğini hatırlamıyor, ev hanımı, masal 15 Ağustos 1995 tarihinde derlenmiştir: 4, 15, 17, 19, 22, 27, 44, 46, 52, 65, 70.

Hamdi Gedik, Erzincan, 80 yaşında, okur-yazar, masalı kimden dinlediğini hatırlamıyor, lokantacı, masal 10 Eylül 1995 tarihinde derlenmiştir: 9, 26, 58, 63, 68.

Hatice Uymaz, Erzincan, 85 yaşında, okur-yazar değil, masalı kimden dinlediğini hatırlamıyor, ev hanımı, masal 12 Ekim 1994 tarihinde derlenmiştir: 60.

Mahbup Yazıcıoğlu, Erzincan, 46 yaşında, okur-yazar değil, masalı annesinden dinlemiş, ev hanımı, masal 2 Mayıs 1993 tarihinde derlenmiştir: 11, 28, 29, 30, 32, 35, 36, 45, 48, 49, 53, 57.

Mahinur Uçar, Erzincan, 64 yaşında, ilkokul mezunu, masalı babasından dinlemiş, ev hanımı, masal 15 Ekim 1993 tarihinde derlenmiştir: 31.

Mehmet Uçar, Erzincan, 72 yaşında, ilkokul mezunu, masalı annesinden dinlemiş, marangoz, masal 27 Ekim 1994 tarihinde derlenmiştir: 10, 41, 67.

Mustafa Uçar, Erzincan, 66 yaşında, yüksekokul mezunu, masalı annesinden

dinlemiş, emekli öğretmen, masal 19 Aralık 1993 tarihinde derlenmiştir: 55.

Münevver Uçar, Erzincan, 85 yaşında, okur-yazar değil, masalı kimden dinlediğini hatırlamıyor, ev hanımı, masal 15 Ekim 1980 tarihinde derlenmiştir: 2, 25, 51, 61, 69.

Nesrin Baydur, Erzincan, 64 yaşında, okur-yazar değil, masalı büyüklerinden dinlemiş, ev hanımı, masal 20 Mayıs 1994 tarihinde derlenmiştir: 8, 40.

Zehra Altun, Erzincan, 26 yaşında, lise mezunu, masalı annesinden dinlemiş, ev hanımı, masal 20 Mart 1994 tarihinde derlenmiştir: 33.

KAYNAKÇA

- Aarne, A. (1910). *Verzeichnis Der Märchen Typen Mit Hilfe Von Fachgenossen Ausgearbeitet*. Helsinki.
- Acaroğlu, T.,- Ozan, F. (1972). *Türk Halkbilgisi ve Halk Edebiyatı Üzerine Seçme Yayınlar Kaynakçası*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Akkoyunlu, Z. A. (1982). *Binbirgece Masallarının Türk Masallarına Tesiri*, Yayınlanmamış Doçentlik Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Alangu, T. (1961). *Billur Köşk Masalları*, İstanbul: Varlık Yayınları.
- Alangu, T. (1967). *Keloğlan Masalları*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Alangu, T. (1988). *Türkiye Folkloru Elkitabı*, İstanbul: Adam Yayıncılık.
- Alptekin, A. B. (1982). *Taşeli Platosu Masallarında Motif ve Tip Araştırması*, Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Alptekin, A. B. (1983). “Edebiyat Fakültelerinde Yapılan Talebe Tezlerindeki Masallar”, *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi* 2, 208-228.
- Alptekin, A. B. (1983).” *Köroğlu Hikâyesinin Bolu Beyi Kolundaki Millî ve Beynelmilel Motifler*”, Ankara: *Köroğlu Semineri Bildirileri*, 23-26.
- Alptekin, A. B. (1986). *Motif*. Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi 6, İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Alptekin, A. B. (1989). “Azerbaycan’da Tespit Edilen Hayvan Masalları”. *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi* 63, 191-206.
- Alptekin, A. B. (1991). *Hayvan Masalları*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Alptekin, A. B. (1991). Kıbrıs Türk Masallarının motif, Tip ve Formel Yapısı, *Türk Dünyası Araştırmaları*, (74), 63–137.
- Alptekin, A. B. (1992). “Bulgaristan Türklerinden Derlenen Bir Masalın Motif ve Tip Yapısı ve Varyantlarının Mukayesesi”, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi* 16(2), 175.
- Alptekin, A. B. (1993). “Türk Masallarında Yeni Tespit Edilen Tipler”, Eskişehir: 1. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri Bildirileri, (7-9 Mayıs 1993), 25.

- Alptekin, A. B.,- Şimşek, E. (1990). “Türk Destanlarının Motif Yapısı”. Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi 65, 197–254.
- Aslan, A. A. (1980). *Kuzeydoğu Anadolu (Kars) Türk ve Kuzey Britanya Edebiyatında Masallar*, Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aslan, E. (1983). *Yaralı Mahmut Hikâyesi Üzerinde Bir Araştırma*, Yayınlanmış Doçentlik Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Aslan, N. (1994). *Yozgat Masallarında Motif ve Tip Araştırması*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Kayseri: Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Azadovski, M. (1992). *Sibirya’dan Bir Masal Anası*. Ankara: Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Bali, M. (1973). *Ercişli Emrah ile Selvihan Hikâyesi Varyantlarının Tespiti ve Halk Hikâyeciliği Bakımından Önemi*, Ankara: Atatürk Üniversitesi Yayınları.
- Bali, M. (1982). *Halk Edebiyatında Nesir*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Bali, M. (1988). *Halk Edebiyatına Giriş Derleme Metotları (Ders Notları)*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Boratav, P. N. (1973). *Türk Halk Bilimi: 100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*. İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Boratav, P. N., (Çev. M. Şanlı,) (1974). “*Türk Masalları*”, Folklor Doğru Dergisi 36, 3–25.
- Boratav, P. N. (1982). *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*, İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Boratav, P. N. (1982). *Folklor ve Edebiyat I*, İstanbul: Adam Yayınları
- Boratav, P. N. (1982). *Folklor ve Edebiyat II*, İstanbul: Adam Yayınları.
- Boratav, P. N. (1984). *Köroğlu Destanı*, İstanbul: Adam Yayınları.
- Boratav, P. N. (1984). *Türk Folkloru*, İstanbul: Gerçek Yayınevi.
- Boratav, P. N. (1988). *Halk Hikâyeleri ve Halk Hikâyeciliği*, İstanbul: Adam Yayınları.
- Boratav, P. N. (1992). *Az Gittik Uz Gittik*, İstanbul: Adam Yayınları.
- Boratav, P. N. (1992). *Zaman Zaman İçinde*, İstanbul: Adam Yayınları.

- Bozyiğit, A. E. (1987). “*Keloğlan ve Masalları*”, Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi 51, 183–204.
- Brockelman, C. (1960). *Mesel, Masal*. İslam Ansiklopedisi 8, İstanbul: Maarif Yayınevi.
- Buch, W., (Çev.Osman Öztürk) (1992). “*Masal ve Efsane Üzerine*”, Milli Folklor Dergisi 13, 10–15.
- Caferzade, A. (1990). *Anamın Masalları*. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları.
- Cevizoğlu, M. (1987). *Çocuk Edebiyatı Yıllığı*, İstanbul: Erciyes Yayınları.
- Cevizoğlu, M. (1988). *Çocuk Edebiyatı Yıllığı*, İstanbul: Erciyes Yayınları.
- Cevizoğlu, M. (1989). *Çocuk Edebiyatı Yıllığı*, İstanbul: Erciyes Yayınları.
- Cevizoğlu, M. (1995). “*Türk Hikâye ve Masallarında Köse Tipi*”, Erciyes Dergisi 210, 24–26.
- Derdiyok, Ç. (1993). “*Dede Korkut Hikâyelerindeki Olağanüstü Motifler ve Kaynakları*”, İçel Kültürü Dergisi 27, 3–9.
- Doğanç, H. A. (1988). “*Stith Thompson ve Masal (The Folktale) Adlı Kitabı*”, Masal Araştırmaları Folktale Studies, İstanbul: Art Sanat, 165-172.
- Eberhard, W.,- Boratav, P. N. (1953). *Typen Türkischer Volksmärchen*. Wiesbaden: Steiner Verlag.
- Ehet, H., (A. B. Ercilasun, Çev.). (1989). *Uygur Halk Masalları* Ankara: Turan A.Ş. Yayınları.
- Elçin, Ş. (1986). *Halk Edebiyatına Giriş*. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Emiroğlu, S. (1996). *Meram İlçesi (Konya) Masalları Üzerine Bir İnceleme*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Enver, M. (1992). Masalın Yeniden Canlanması. *IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri, Halk Edebiyatı*, 2, 205.
- Ergün, M. (1988). *Türkmen ve Anadolu Halk Masallarının Yapı ve Motif Açısından Mukayesesi Üzerine Bir Araştırma*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ewig, U., (, Çev.Z. Arda). (1990). “*Masal, Masal Araştırması ve Masal Derlemesi Üzerine*”, Milli Folklor Dergisi 6, 2–10.
- G. W., (Çev.M. Öztürk). (1995). “*Osmanlı-Türk Halk Araştırmaları*”, Milli Folklor Dergisi 26, 77–80.

- Goldstein, K. S., (Çev.E. Uysal,.) (1983). *Sahada Derleme Metotları*, Ankara: MİFAD Yayınları.
- Gökalp, Z. (1922). “*Usullere Dair Halkıyyat I-Masallar*”, *Küçük Mecmua Dergisi* 18, 9–12.
- Gökalp, Z. (1928). “*Masallar Nasıl Toplanmalı*”. *Halk Bilgisi Mecmua Dergisi* 1(1), 22–25.
- Gökalp, Z. (1976). *Kızıl Elma*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Gökalp, Z. (1983). *Altın Işık Masalları*, İstanbul: Serhat Yayınları.
- Grimm, J.- Grimm, W. (1989). *Masallar I-II*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Günay, E. C. (1992). *Masallar*. Mersin: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Günay, U. (1973). “*Propp’un Masalları Çözümleme Metodu*”, *Folklor Doğru Dergisi*, 31, 18–27.
- Günay, U. (1975). *Elazığ Masalları*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- Günay, U. (1980). “*Masallarda Değişen Motifler ve Tesirleri*”, *Türk Kültürü Dergisi* 18, 211–214.
- Güzel, A. (1985). “*Türk Halk Biliminde Tarihi ve Lengüistik Metod*”, Eskişehir: *In II. Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Semineri Bildirileri*, 129–132.
- Halilov, R. Z. (1994). “*Azerbaycan ve Arap Masallarına Dualist Fikrin Yansıması*”, *Milli Folklor Dergisi* 24, 48–53.
- Kalafat, Y. K. (1994). “*Türk Halk İnançlarında Hususiyle Doğu Anadolu ve Orta Toroslarda (Kırk) Motifi*”, *Milli Folklor Dergisi* 22, 15–21.
- Kantarcıoğlu, S. (1991). *Eğitimde Masalın Yeri*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Kaplan, M. (1985). *Türk Edebiyatı Üzerinde Araştırmalar 3: Tip Tahlilleri*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kara, R. (1993). *Erzincan Manileri*, Ankara: Şenkal Basımevi.
- Kara, R. (1993). *Erzincan Efsaneleri Üzerine Bir Araştırma*, Ankara: Şenkal Basımevi.
- Kara, R. (1993). *Erzincan’ın Gözyaşları (Deprem Ağıt ve Destanları)*, Ankara: Şenkal Basımevi.
- Karaboran, H. H. (1987). “*Folklor Açısından Doğu Anadolu Bölgesinde Köy*

Araştırmalarının Önemi”, Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi 49, 43–56.

Kaya, T. (1992). *Halkbilimi Açısından Erzincan*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Köksal, B. (1995). *Gaziantep Masalları Üzerine Bir İnceleme*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Köksal, H. (1984). *Battalnâmelerde Tıp ve Motif Yapısı*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı MİFAD Yayınları.

Kumar, S. (1992). *Panchatantra Öyküleri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Kunos, İ. (Haz. Tuncer Gülensoy). (1978). *Türk Halk Edebiyatı*, İstanbul: Tercüman 1001 Temel Eser.

Kutlu, Ş. (1977). *Tûtî-nâme (Papağanın Hikâyeleri)*, İstanbul: Tercüman 1001 Temel Eser.

Lüthi, M., (Çev.S. Karasubaşı). (1995). “*Masalın Efsane, Menkıbe, Mit, Fabl ve Fıkra Gibi Türlerden Farkı*”, Milli Folklor Dergisi, 25, 66–68.

Lüthi, M. (1962). Marchen Stuttgrat, 18.

Miroğlu, S. (1996). *Meram İlçesi (Konya) Masalları Üzerine Bir İnceleme*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Mirzaoğlu, F. G. (1995). “*Türkiye ve Türkmen Masallarının Genel Özellikleri*”, Milli Folklor Dergisi 26, 28–30.

Nahya, Z. (1992). *Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları Bibliyografyası*, Ankara: Kültür Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları.

Ocak, A. Y. (1984). *Türk Halk İnançlarında ve Edebiyatında Evliya Menkıbeleri*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı MİFAD Yayınları.

Onaran, A. Ş. (1992). *Binbir Gece Masalları*, İstanbul: AFA Yayıncılık.

Ögel, B. (1989). *Türk Mitolojisi*, Ankara: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Türk Tarih Kurumu Yayınları.

Önay, Y. (1995). *Van Masalları Üzerine Bir Araştırma*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özçelik, M. (1993). *Afyonkarahisar Masalları Üzerine Bir Araştırma*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Özkan, İ. (1989). *Abdurrahman Han Destanı*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

- Öztürk, A. (1986). *Türk Anonim Edebiyatı*, Ankara: Bayrak Basım Yayımcılık.
- Öztürk, A. (1990). “*Gümüşhane Masallarında Motif Kavramı Üzerine Bir Tasnif Denemesi*”, Geçmişte ve Günümüzde Gümüşhane Sempozyumu (13–17 Haziran).
- Propp, V. (Çev.R. Mehmet- S.Rıfat,). (1985). *Masalın Biçimbilimi*, İstanbul: Bilim Felsefe-Sanat Yayınları.
- Propp, V. (1987), (Çev.G. Hüseyin). *Masalların Yapısı ve İncelenmesi*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Sakaoğlu, S. (1973). *Gümüşhane Masalları: Metin Toplama ve Tahlil*, Ankara: Atatürk Üniversitesi Yayınları.
- Sakaoğlu, S. (1976). “*Masalda İleriye Hazırlık Motifleri*”, I. Uluslararası Türk Folkloru Kongresi Bildirileri, Halk Edebiyatı 4, 291.
- Sakaoğlu, S. (1978). “*Typen Türkischer Volkmaerchen'deki 38 Numaralı Masal Tipinin Kaynakları Üzerinde Bir Araştırma*”, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi 8.
- Sakaoğlu, S. (1988). *Sahada Derleme Metotları*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Yayını.
- 758 Sakaoğlu, S. (1991). *Folklor Bibliyografyaları Bibliyografyası Üzerine Bir Deneme*, İstanbul: Gazetecilik Matbaacılık.
- Sakaoğlu, S. (1992). “*Yeni Masal Tiplerinin Kataloğa Yerleştirme Meselesi IV*”, Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri, Halk Edebiyatı 2, 315.
- Sakaoğlu, S.- Ergun, M. (1991). *Türkmen Halk Masalları*, Ankara: Kültür Bakanlığı Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları.
- Sarıyüce, H. L. (1993). *Anadolu Masalları I-II*, Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Sever, M. (1994). “*Türk Edebiyatında Etiyolojik (Neden-Sonuç Açıklayıcı) Hayvan Masalları*”, Milli Folklor Dergisi 24, 45-47.
- Seyidoğlu, B. (1975). *Erzurum Halk Masalları Üzerinde Araştırmalar*. Ankara: Atatürk Üniversitesi Yayınları.
- Seyidoğlu, B. (1977). “*Masal ve Masal Anlatanlar*”, Yağmur Dergisi, 1(6), 47-48.
- Seyidoğlu, B. (1977). “*Mit, Masal ve Legend*”, Yağmur Dergisi 1(4-5), 7-10.
- Seyidoğlu, B. (1985). *Erzurum Efsaneleri*, Ankara: Kültür Bakanlığı Milli Folklor Araştırma Dairesi Yayınları.

- Seyidoğlu, B. (1986). *Masal*, Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi 6, 149-153.
- Seyidoğlu, B. (1989). “*Folklor Üzerine*”, Milli Folklor Dergisi 3, 4.
- Seyidoğlu, B. (1990). “Masallarımız ve Bir Gümüşhane Masalı”, Geçmişte ve Günümüzde Gümüşhane Sempozyumu (13-17 Haziran 1990).
- Seyidoğlu, B.- Yavuz, O. (1990). *Güçlükten Kolaylığa Kederden Sevince (Ferec Ba'de's-Şidde): Seçme Hikâyeler*, Ankara: Kültür Bakanlığı Halk Kültürünü Araştırma Dairesi Yayınları.
- Shankar. (1992), (Çev. S. Ural), *Hint Masalları Hazinesi*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Şimşek, E. (1990). *Yukarıçukurova Masallarında Motif ve Tip Araştırması*, Doktora Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Taner, N. (1988). *Dere Tepe Düz Gitmiş*, İstanbul: Erenler Matbaası.
- Taner, N. (1988). *Masal Araştırmaları Folktale Studies*, İstanbul: ART-SAN Yayıncılık.
- Taner, N. (1991). “*Masal Metinlerine Göre Devlerin Anatomik Yapıları, Yaşam Biçimleri ve Masallardaki İşlevleri*”, II. Uluslararası Karacaoğlu-Çukurova Halk Kültürü Sempozyumu (20-24 Kasım 1991), 229-244.
- Taner, N. (1992). “*Masaldan Masalbilime Geçiş ve Türk Masallarının Kaynakları Üzerine*”, IV. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri, Halk Edebiyatı II, 323.
- Tezel, N. (1992). *Türk Masalları I-II*, Mersin: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Thompson, S. (1955-1958). *Motif-Index Of Folk-Literature: A Classification of Narrative Elements in Folktales, Ballads, Fables, Mediaeval Romances, Exempla, Fabliaux, Jest-Books And Local Legends*. 6 Vols. Bloomington: İndiana University Press.
- Thompson, S. W. (1946). *The Folktale*, USA, 415.
- Thompson, S. W. (1964). *The Types of The Folktale*, Helsinki.
- Tuğrul, M. (1969). *Mahmutgazi Köyünde Halk Edebiyatı*, İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Turan, A. (1990). “*Türk Destan ve Masallarında Şekil Değiştirme (Kuş Şekline Girme Motifi)*”, Milli Folklor Dergisi 5, 35-37.
- Türkçe Sözlük, (1998):C.2, s.1510, TDK Yayınları.
- Türkmen, F. (1983). *Tahir ile Zühre*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

- Uçar, M. (1993). *Erzincan'da Giyim Kuşam Halk Oyunları ve Halk Türküleri*, Ankara: Şenkal Basımevi.
- Uehara, M. (1995). “Japon Masallarında Olağanüstü Karakterler”, Milli FolklorDergisi 28, 54-61.
- Umar, K. (1978). *Açıklamalı Erzincan Folklor Bibliyografyası*, Lisans Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.
- Uysal, A. B. (1989). *Yaşayan Türk Halk Hikâyelerinden Seçmeler*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.
- Walker, W. S.- Uysal, A. E. (1956). *Tales Alive in Turkey*, Cambridge: Harvard University.
- Walker, W.- Uysal, A. E. (1966). *Tales Alive in Turkey*, Cambridge: Harvard University.
- Yakıcı, A. (1989). “Uygur Halk Masalları ve Koşuklarının Düşündürdükleri”, Milli Folklor Dergisi IV, 29-32.
- Yardımcı, M. (1991). *Yaşayan Malatya Masalları*, Yüksek Lisans Tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldırım, D. (1991). “Türk Folklor Araştırmalarının Problemleri”, Milli Folklor Dergisi II, 13-20.
- Yılmaz, M. (1994). *Kırgız Halk Masalları: Motif Index ve Tercüme*, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tümak, Masal Masal Türkiye, Erişim: 29 Aralık 2024 <https://masal.gov.tr>.

ÖZGEÇMİŞ

1954 yılında Erzincan’da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Erzincan’da yaptı. Yükseköğretimini Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde tamamlayarak 1976 yılında mezun oldu. 1976 yılında Kemah Lisesinde ve 1977-1988 yılları arasında Erzincan Ticaret Lisesinde edebiyat öğretmenliği ve idarecilik yaptı. 1988 yılında kurum değiştirerek Erzincan Kültür Merkezi Müdürlüğü ve 1989 yılında da Erzincan İl Kültür Müdürlüğü görevine atandı. İl Kültür Müdürlüğü görevinde bulunduğu yıllarda Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yüksek lisans yaparak “Erzincan Efsaneleri Üzerine Bir Araştırma” adlı tezi ile Edebiyat Uzmanı, “Erzincan Masalları” adlı doktora tezi ile de Türk Halk Bilimi(folklor) dalında Bilim Doktoru unvanını aldı. İl Kültür Müdürlüğünde sekiz yıl görev yaptıktan sonra 1997 yılında Atatürk Üniversitesi Erzincan Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümü Halk Edebiyatı Yardımcı Doçentliğine, daha sonra Dekan Yardımcılığı ve Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm Başkanlığına atandı. Halen Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü Türk Halk Edebiyatı öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Dr. Ruhi KARA